

TIBERIU FRENȚIU

AUGUSTIN CĂTĂLIN MOȚ

ENIKŐ COVACI

**METODE INSTRUMENTALE DE ANALIZĂ
APLICAȚII**

PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ

2019

CUPRINS

Cuvânt înainte.....	13
Lista de abrevieri	15
1. Principiile metodelor instrumentale de analiză	19
1.1. Clasificarea metodelor analitice	19
1.2. Clasificarea și componentele probelor	23
1.3. Etalonarea instrumentului. Curba de etalonare și principiile etalonării.....	25
Bibliografie	27
2. Caracteristicile de performanță ale metodelor instrumentale de analiză.....	29
2.1. Clasificarea caracteristicilor de performanță analitică.....	29
2.2. Erori de măsurare. Precizia și exactitatea	30
2.3. Sensibilitatea și selectivitatea.....	33
2.4. Limita de detecție și limita de determinare.....	36
2.5. Intrebări de evaluare a cunoștințelor	40
Bibliografie.....	41
3. Interpretarea statistică a rezultatelor analitice.....	43
3.1. Parametri statistici. Distribuția datelor	43
3.2. Intervalul de încredere al mediei.....	45
3.3. Testul t pentru compararea a două medii	46
3.4. Testul Q pentru verificarea valorilor extreme.....	47
Bibliografie.....	49
4. Metode spectrale de analiză	51
4.1. Radiația electromagnetică.....	51
4.1.1. Caracterul de undă al radiației electromagnetice.....	52
4.1.2. Caracterul de particulă al radiației electromagnetice	53
4.2. Spectrul electromagnetic.....	54

4.3. Clasificarea metodelor spectrale	56
4.3.1. Clasificarea metodelor spectrale după puterea interacțiunii radiației electromagnetice cu substanța	57
4.3.2. Clasificarea metodelor spectrale după metodologia de lucru ...	60
Bibliografie	70
5. Spectrofotometria de absorbție moleculară UV-Vis	73
5.1. Principiul spectrofotometrie de absorbție moleculară UV-Vis	73
5.2. Originea spectrului de absorbție moleculară UV-Vis	74
5.3. Mărimi optice caracteristice. Legea Lambert-Beer	75
5.4. Analiza calitativă și cantitativă în spectrofotometria de absorbție moleculară	78
5.5. Instrumentația în spectrofotometria de absorbție moleculară UV-Vis	79
5.6. Determinarea acidului benzoic din sucuri prin spectrofotometria de absorbție moleculară în UV	83
5.6.1. Necesitatea determinării acidului benzoic	83
5.6.2. Principiul metodei	84
5.6.3. Reactivi și instrumentație	84
5.6.4. Prepararea probelor pentru determinarea acidului benzoic	84
5.6.5. Analiza calitativă și cantitativă a acidului benzoic	86
5.6.6. Calculul conținutului de acid benzoic în suc și interpretarea rezultatelor analitice	
5.7. Determinarea conținutului de azotit din preparate de carne prin spectrofotometria de absorbție moleculară UV-Vis	86
5.7.1. Necesitatea determinării azotitului	89
5.7.2. Principiul metodei	90
5.7.3. Reactivi și instrumentație	90
5.7.4. Prepararea probelor pentru determinarea spectrofotometrică a azotitului în preparate de carne	91
5.7.5. Analiza calitativă și cantitativă a azotitului	93
5.7.6. Calculul conținutului de azotit din preparate de carne și interpretarea rezultatelor analitice	95
5.8. Determinarea culorii echivalente și a gradului de amăreală a berii prin spectrofotometria de absorbție moleculară UV-Vis	96
5.8.1. Necesitatea determinării culorii echivalente și gradului de amăreală a berii	96

5.8.2. Metode de determinare a culorii echivalente a berii.....	97
5.8.3. Metoda spectrofotometrică de determinare a gradului de amăreală a berii	100
5.8.4. Reactivi și instrumentație necesară pentru analiza berii.....	101
5.8.5. Determinarea culorii echivalente a berii prin metoda vizuală și spectrofotometrică	101
5.8.6. Determinarea gradului de amăreală a berii prin metoda spectrofotometrică	103
5.8.7. Calculule și interpretarea rezultatelor analitice la analiza berii	103
Bibliografie	106
6. Spectrometria de absorbție atomică în flacără.....	109
6.1. Principiul și caracteristicile absorbției atomice în flacără.....	109
6.2. Spectrometria de absorbție atomică LR-LS-FAAS.....	114
6.3. Instrumentația în metoda LR-LS-FAAS. Spectrometrul AAS-1 ..	117
6.4. Spectrometria de absorbție HR-CS-FAAS	120
6.5. Instrumentația în metoda HR-CS-FAAS.....	126
6.6. Determinarea metalelor în sol prin FAAS	127
6.6.1. Reactivi și probe standard certificate	127
6.6.2. Prepararea probei de sol. Mineralizare în apă regală	128
6.7. Determinarea Cu și Zn din sol prin LR-LS-FAAS	128
6.7.1. Prepararea etaloanelor de Cu și Zn.....	128
6.7.2. Determinarea Cu și Zn cu spectrometrul AAS-1.....	128
6.7.3. Calculul conținutului de Cu și Zn în sol și interpretarea rezultatelor	129
6.8. Determinarea metalelor din sol prin metoda HR-CS-FAAS cu spectrometrul ContrAA 300	130
6.8.1. Prepararea etaloanelor multielement.....	130
6.8.2. Determinarea metalelor cu spectrometrul ContrAA 300	130
6.8.3. Calculul conținutului de metale în sol și interpretarea rezultatelor	131
6.9. Determinarea microelementelor din produse și suplimente alimentare prin HR-CS-FAAS.....	132
6.10. Determinarea arsenului din sol și ape prin generare de hidrură și detecție prin spectrometria de absorbție atomică de înaltă rezoluție cu sursă continuă și cuptor de cuarț.....	132
6.10.1. Reactivi, soluții stoc și etaloane.....	132

6.10.2. Prepararea probei de sol/apă în vederea determinării As prin HG-HR-CS-QFAAS.....	133
6.10.3. Instrumentația HG-HR-CS-QFAAS și procedura de operare...	134
6.11. Determinarea mercurului din sol, apă și alimente prin derivatizare la vapori reci și detecție prin spectrometria de absorbție atomică de înaltă rezoluție cu sursă continuă și cuptor de cuarț.....	137
6.11.1. Reactivi, soluții stoc și etaloane.....	137
6.11.2. Prepararea probei de sol/apă în vederea determinării Hg prin CV-HR-CS-QFAAS	138
6.11.3. Instrumentația CV-HR-CS-QFAAS și procedura de operare	139
Bibliografie	140
7. Spectrometria de emisie atomică în flacără	143
7.1. Principiul spectrometriei de emisie atomică în flacără.....	143
7.2. Spectrul de emisie al elementelor în flacără	145
7.3. Determinarea concentrației elementelor în metoda FAES prin metodei drepte de etalonare.....	149
7.4. Instrumentația în metoda FAES	151
7.5. Determinarea Na, Li, K și Ca în apă prin FAES.....	154
7.5.1. Reactivi, soluții stoc și probe etalon	154
7.5.2. Prepararea probelor de apă	155
7.5.3. Determinarea Na și Ca cu spectrometrul AAS-1	155
7.5.4. Calculul conținutului de Na și Ca în apă și interpretarea rezultatelor obținute cu spectrometrul AAS-1.....	156
7.5.5. Determinarea simultană a Na, Li, K și Ca în flacăra metan-aer cu microspectrometrul Ocean Optics HR-4000.....	157
7.5.6. Calculul conținutului de Na, Li, K și Ca în apă și interpretarea rezultatelor obținute cu microspectrometrul HR-4000.....	158
Bibliografie	159
8. Spectrometria de emisie atomică în plasma cuplată inductiv.....	161
8.1. Principiile spectrometriei de emisie atomică în plasma cuplată inductiv	161
8.2. Instrumentația în metoda ICP-AES.....	164
8.2.1. Torța de plasmă și generarea plasmei ICP	164
8.2.2. Introducerea probelor în plasma cuplată inductiv.....	169

8.2.3. Tipuri de spectrometre utilizate în metoda ICP-AES	171
8.3. Determinarea metalelor grele din probe de sol prin ICP-AES	177
8.3.1. Reactivi, soluții stoc și etaloane.....	177
8.3.2. Prepararea probei de sol. Mineralizare în apă regală	177
8.3.3. Calculul conținutului de metale în sol	178
8.3.4. Interpretarea rezultatelor la determinarea metalelor din sol.....	178
8.4. Determinarea arsenului din sol și ape prin generare de hidrură și dectie prin spectrometria de emisie atomică în plasma cuplată inductiv.....	182
8.4.1. Principiul generării de hidrură	182
8.4.2. Reactivi, soluții stoc și etaloane la determinarea As prin HG-ICP- AES și prereducere cu L-cisteină	186
8.4.3. Prepararea probei de sol/apă în vederea determinării As	187
8.4.4. Instrumentația HG-ICP-AES și procedura de operare	187
8.4.5. Calculul conținutului de As și interpretarea rezultatelor.....	188
8.5. Determinarea mercurului din sol, apă, și alimente prin derivatizare la vapori reci și dectie prin spectrometria de emisie atomică în plasma cuplată inductiv	189
8.5.1. Principiul derivatizării la vapori reci	189
8.5.2. Reactivi, soluții stoc și etaloane la determinarea Hg prin CV-ICP-AES	189
8.5.3. Prepararea probei de sol, apă și alimente pentru determinarea Hg prin CV-ICP-AES	190
8.5.4. Instrumentația CV-ICP-AES și procedura de operare.....	190
8.5.5. Calculul conținutului de Hg în sol, apă și alimente.....	191
8.5.6. Interpretarea rezultatelor analitice la determinarea Hg.....	192
8.6. Determinarea microelementelor din produse și suplimente alimentare prin ICP-AES.....	193
8.6.1. Reactivi, soluții stoc și etaloane.....	193
8.6.2. Prepararea probei de supliment alimentar. Mineralizare în apă regală.....	193
8.6.3. Calculul conținutului de microelemente în suplimentul alimentar	194
8.6.4. Interpretarea rezultatelor la determinarea metalelor din suplimente alimentare.....	195
8.7. Specierea metalelor din sol/sedimente prin extracție secvențială BCR în ¼ pași și ICP-AES	196

8.7.1. Principiile și importanța extracției secvențiale	196
8.7.2. Reactivi, soluții stoc și etaloane.....	199
8.7.3. Procedura de extracție BCR în ¾ pași. Prepararea probei	199
8.7.4. Calculul și interpretarea rezultatelor in extracția secvențială BCR	201
Bibliografie.....	202
9. Metode electrochimice de analiză	209
9.1. Pricipiile și clasificarea metodelor electrochimice de analiză	209
9.2. Potențialul de reducere. Ecuăua lui Nernst	212
9.3. Celule electrochimice.....	213
9.3.1. Celula galvanică	214
9.3.2. Celula electrolitică.....	216
Bibliografie.....	218
10. Potentiometria.....	219
10.1. Principiul potențimetriei. Celula potențimetrică	219
10.2. Determinarea potențimetrică a pH-ului: celulu pH-metrică	223
10.2.1. Electrocul de Ag/ AgCl.....	224
10.2.2. Electrocul cu membrană de sticlă sensibil la pH	226
10.2.3. Etalonarea celulei pH-metrice	231
10.3. Determinarea potențimetrică a pH-ului apei, băuturilor alcoolice și nealcoolice	233
10.3.1. Instrumentație	233
10.3.2. Soluții tampon și materiale	233
10.3.3. Interpretarea rezultatelor la determinarea potențimetrică a pH-ului	234
Bibliografie.....	235
11. Metode voltametrice	237
11.1. Principiul metodelor voltametrice	237
11.2. Clasificarea metodelor voltametrice.....	240
11.3. Voltametria cu electrocul picurător de mercur. Polarografia	243
11.3.1. Electrocul picurător de mercur.....	243
11.3.2. Necesitatea îndepărtării oxigenului din electrolitul de bază înainte de baleiaj sau înregistrarea polarogramei	246

Cuprins

11.3.3. Inregistrarea voltamogramelor. Mărimi caracteristice determinate din voltamogramă	247
11.4. Voltametria de stripare.....	253
11.5. Determinarea concentrației prin metoda adaosului standard....	256
11.6. Determinarea concentrație de Cd^{2+} , Cu^{2+} , Pb^{2+} Zn^{2+} din apă folosind voltametria cu stripare anodică cu puls diferențial și electrodul HDME.....	257
11.6.1. Reactivi, soluții stoc, etaloane și probe de apă.....	257
11.6.2. Instrumentație	257
11.6.3. Interpretarea rezultatelor la determinarea voltametrică a metalelor din apă	258
Bibliografie.....	258
Index.....	261